

koj v prvem letu postavim 10.000 gld. zavarovancem izplačati moralo? Ali morebiti ni mogoče, da bi se kaj takega prigodilo? Tega vendar nikdor ne bo trdil. Če bi se po nesreči to pripetilo, moralo bi društvo k onim 4000 gld., koje je prvo leto nabralo, še 6000 fl. pridodati. Zarad tega bi še na vsako stotino zavarovane vrednosti 1 gld. 20 kr. doplačati trebalo. Društveniki bi tedaj že prvo leto od vsake stotine dva goldinarja priložiti morali, v kasi pa bi bila še popolnoma suša. Nastanejo še pitanja, kdo bo brezplačno preračunal, koliko dodatka bi poedinega zadelo, kdo bo peneze pobiral? Koliko časa bo k temu potreboval in kaj bodo pogorelci med tem začeli? Bo se to res brez vsega plačila storilo, kakor se vam zdaj obečuje? Bodo vse te sitnobe občinski predstojniki zapstojni na se prevzeli? Morebiti, ali jaz sem v tej reči neveren Tomaž. Zavolj poškodovanja pogorelcev, pravi v pravih §. 11, poda se v 8 dneh po požaru eden ud društvenega ravnateljstva k poškodovanemu in tam z pomočjo 2 zaupnih mož, ki se pri stavljenju in zidanju poslopij dobro razumejo, velikost požara pogleda in spozna. Orehovci so blizu v sredini gornjeradgonskega okraja, od ondod bi se skoro najleži, to je brez najmanje zamude, na take cenitve hodilo, in itak ne verujem, da bi se med Orehovčani kdo našel, ki bi vse to brez vsakega „tringleta“ opravljal, ampak trdim, da bi neobhodne potrebšine tisoč in še več goldinarjev na leto požrle. Ali vam bode morebiti brizgalnice, razno gasilno orodje in srambe zanj kdo zastoj spravljaj? Nebi rekel, da imate tega že prek dovoljno. „Fersidenes“ ima tudi prazne žepe in je rad žejen in lačen. Saj to „obmani“ dobro vejo. Ko sem v preteklih šolskih prazninah nemu za ono društvo precej zavzetemu znancu o teh rečeh govoril, rekel mi je na zadnje: mi bomo le poskusili, vsaki začetek je pač težek. Cela resnica. Ali dragi moj, po slabem začetku še navadno kam hujše pride. Treba bo tedaj dobro oči odpreti poprej, da si kdo sedeči poleg skleda ne zagrabi iz kopanje!

Rudeča detelja, zakaj tolikokrat pozebe. Zgodi se pogostoma, da celó gosto zaraščena deteljišča po zimi večidel ali vsaj deloma pozebejo. Med drugimi vzroki sta posebno dva, na ktera z tem pozornost naših kmetovavcev obrniti hočemo:

1. Se mlada v cvet stopivša detelja predolgo pušča stati, da seme začne zoriti. Rudeča detelja je dveletna rastlina. Če se pušča, da prvo leto seme rodi, tako je z tem naravno nalogo svojega življenja izpolnila in pogine, saj se je seme že do popolne zrelosti razvilo ali ne, če je le neko stopnjo razvitka d seglo. Ta reč je ravno tako resnična, kakor ta, da se jednoletne rastline dajo v dve in več letih spreobrniti, če se jim zabrani, da ne morejo semena roditi. 2. Pozna košnja mlade detelje strnišnice tako, da se zarad pozne letine ne more več obrasti. Vrtnarji že davno znajo, da se jim rastline, kterim se stebila puščajo, boljše skozi

zimo obdržijo, ko pa one, kterim se porežejo. Pozna košnja mladih deteljnih rastlin jim večidel moč, zoperstavlja se neugodnim vremenskim nezgodam po zimi, vzame. Po sv. Mihelu bi se ne smela nobena detelja več kositi.

Klopi ali klešči. Ti za nektare živinčeta na paši, tudi za lovske pse, pogosto prav nadležni zajedavci se drobne, lene živalice, ki po šumi, grmovju in travi živé in na mimogredoče domače in divje živali pa tudi na človeka prežijo, na nje skočijo in se njihove kože primejo in polne krvi nasesajo. Zavrtajo svoj sesalni rivec globoko v kožo dotične živali, se nasesajo krvi, da postanejo za stokrat debelejšje kot prej. Koža njihova je namreč prav raztezna, in nasesane postanejo debele ko bob. Nekteri mislijo, da se samo samice krvi nasesavajo. Živalice, ki so se kože drugih živali prijele, se ne smejo z silo od kože proč odtrgati, ampak z oljem, žganjem, solno vodo ali tobakovim sokom malo pomazati, da prej spusté. Odrgranim ostane rada glava v rani v koži in nasledek je lahko rana, ki se gnójiti in otekati začne. Po benzinu pre hipoma poginejo. Pri nas najbolj navadni klopi so: 1. Navadni lesni klop, ovčji ali volovski klešč, *Isodes ricinus*, debel za konopno zrno, jajčnate podobe in napit za bob debel, višnjeve barve, noge in drugi priveski so temnorjaví. Nahaja se po gozdih in šumah pogosto, prime se psóv, ovac, goved in tudi človeka. 2. Višnjevorudeči lesni klop, ovčji klešč, volovski klešč, *Isodes reduvius*, je skoraj okrogel, rujavovišnjev, z 5 temnimi podolgavatimi progami; hrbtna ščitica belkasta, rjavopikasta. Nahaja se pre najbolj po modvratnih travnikih in v trstju in prehaja odtod na goveda, ovce in pse.

Rane na skorji drevesni, kako jih zaceliti. Če se skorja na drevesu na kateri koli način, postavim po zajcib, rani in poškoduje, je najboljšje, seveda če zajc skorje ni okoli in okoli debla ogrizel, v katerem slučaju je le težko, kaj več pomagati, rano pomazati z mažo, ki se je iz ila, kravjeka, nekaj pepela in telečje dlake napravila, in sicer brž ko mogoče potem ko se je koža ranila, predno se rana posuši. Če pa rana bolj globoko v les sega, je jo najbolje z katranom dobro pomazati.

Sejmovi. 19. nov. Gomilica, sv. Juri na Pesnici, Podsreda, Ljubno, Ruše, gornja Poljskava, Šoštanj, Slov. Gradec; 21. nov. Arvež, sv. Barbara v Haložah, sv. Juri na Šavnici, sv. Juri pod Tabrom, Podčetrtek, Svetina; 22. nov. Ernaud; 24. nov. sv. Marjeta na Pesnici.

Dopisi.

Iz Celja. (Obsojeni) pri okrožni sodnji bili so: 1) Franc Zakšek iz Šeduma in Jožef Požun

iz Brezja, Sevnškega okraja, vsaki na 1 leto težke ječe, Miha Zakšek iz Šeduma pa na 15 mesecev težke ječe. Ti trije so namreč 26. avgusta t. l. Martina Kozoleta, posestnika na Dovškem, s kamenjem tako silno po glavi tolkli, da je vsled tega 6. septembra vmrl. Miha Zakšek, kakor začetnik zločinstva, je dobil 3 mesece več, kakor njegova tovarša. 21. oktobra 1876. so Anton, Jožef in Franc Mulec, iz Št. Lenartskega okraja, mesarskega hlapca Antona Piatija iz št. Jurija tako pretepali, da dolgo ni mogel nič delati. Zato sta bila Jožef in Franc M. na 3 mesece ječe obsojena. Anton M. pa je bil za nekrivega spoznan. Anton Bonaja iz Pečevnika pri Celju je 22. junija 1877. Antona Guzeja v mestni hosti z pestmi in nogami v prsa suval, ga za noge več sežnjeval daleč vlačil ter ga s palico tako pretepal, da so se mu 2 rebri vlomile. Zločinec je prejel 6 mesecev ječe. Franc Brantuša in Jožef Karneža iz Vrbja, stoprčke okolice, sta Miklavžu Možoru, ki na prevzittku živi, vkradla 12 gld. v srebru. Obsojena sta prvi na 2 mesca, drugi na 3 mesece ječe. Marija Muc iz „Bettheima“, marib. okraja, je 31. avg. t. l. v neki štacuni v Ptujem vkradla neke robe v vrednosti 10 gld. Bila je pa že poprej 5krat kaznovana zaradi tatvine. Dobila je 18 mesecev težke ječe; tudi jo naj v prihodnje policija opazuje. Karl Plešnik je 7. januarja t. l. na celjskem kapucinarskem mostu najšel 120 gld., ktere je doma med saboj in svojim tovaršem Anton Uršičem razdelil. Reč se je pozneje zvedela in sta bila Karl Pl. na 4 mesce, Ant. U. na 3 mesce, mati Plešnikova Katarina tudi na 3 mesece ječe obsojena, ker so najdene reči zakrivali.

Iz Šmartna v Rožni dolini. 8. novembra zjutraj je naš stari učitelj gosp. Jurij Torinek v Gospodu zaspal. Ta smrt je gotovo $\frac{2}{3}$ faranov s sočutjem raznenadila, ker je bil rajni gospod obilej večini učitelj. Rodil se je aprila 1790. Od nekega pastirja se je čitanja naučil, sam vadil in pozneje v celjski pripravnišnici izšolal. Tu v Šmartnu je tako rekoč celino oral, ker ni bilo še organizirane šole. Brezplačno je to službo z velikim veseljem pa še z večjim trdom opravljal, ne gledé na časni, osebni dobiček. Rajni nam je lep izgled neutrudljive delavnosti. Bil je vsled tega tudi dekoriran od svetlega cesarja z zlatim križcem. Kar pa posebno naj bo povdarjeno, bil je rajni uzor krščanskega učitelja. Še zdaj — zadnje mesce in dni svojega življenja, ko je že silno opešal, hodil je skoraj vsaki dan v cerkev loveč se kakor senca, a njegova železna volja, njegovo žlahno sree bilo je močnejše, nego vse drugo. O njem smem reči je zgubilo učiteljstvo neumornega delalca, farani blagega gojitelja, kat. cerkev na zemlji pridnega kristijana, žena vrlega moža, otroci njegovi pa skrbnega očeta. Pri pičli plači prejšnjih časov je bil si rajni toliko prihranil, da je vse otroke dobro oskrbel, enega izšolati dal, ki kot moder in učen mož velja in je zdaj okr. šolski nadzornik na Ko-

roškem. Zguba rajnega je občutljiva, a Gospodu se je zljubilo zvestega hlapca k sebi poklicati. Bog mu stotero naj povrne, naj počiva v miru!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni poslanci na Dunaju in v Budimpeštu sedaj precej marljivo delajo, ker bi radi do novega leta sklenoli novo pogodbo avstrijskih z ogerskimi deželami. Vse kaže, da bodo Magjari zopet na boljšem, kakor pa mi. Del avstrijske banke dobijo gotovo v Budimpešt. — Delegacije snidejo se 6. dec. in bodo imele nekaj milijonov dovoliti za nove kanone in za izboljšanje živeža pri vojaki. — Volitve za deželne zbornice utegnejo meseca januarja biti razpisane; sedaj ministri ne utegnejo z njimi ukvarjati se. — Nedavno so novine razglasile ukaz ministra Stremajerja, vsled katerega bi svetni šolski nadzorniki imeli naše katehete nadzorovati; sedaj pa poročajo, da minister takega ukaza nikoli ni izdal. Same zmešnjave! — Postave o sitnem legaliziranju pobotnic ali kviting pri notarjih ministri ne pusté preduragčiti. — Razna kat. politična društva v Avstrijskem, Českem, Saleburškem in Tirolskem marljivo zborujejo; sad te marljivosti se bo gotovo poznal pri bližnjih volitvah. V Saleburgu je 20.000 katoličanov močno razburjenih, ker je liberalni mestni zastop kupil novo pokopališče in 300 lutrovcem na ljubo sklenil, da se mirodvor ne bo blagoslovil in se katoličani in lutrovec mešano pokopali zaporedom, kakor bo kateri umrl; katoličani tirjajo, naj bodo lutrovec z odločenim kosom pokopališča zadovoljni, čemur pa ti kljubujejo. — Okrajni glavar v Hollabrunu je prepovedal po nedeljah in praznikih velike love napravljati; taka prepoved bi tudi po drugod dobra bila. — Cesarjevič Rudolf je postal ogerski posestnik; kupil je veliko grajščino Szent-Janos blizu Požuna. — V Zagrebu izdajajo jadje nemški list: Agramer-Press, ki širi najgrše neverstvo; taji Boga, nevmerjočnost duše, psuje Kristusa tako, da so se vsi hrvatski listi hvale vredno vzdignili zoper to gnjusno rekoč: da je sv. Kristusova vera za Hrvatsko največja sreča, katere od nikogar ne dajo skruniti.

Vnanje države. Zavolj turških homatij, pravijo magjarski listi, bo Avstrija kmalu na noge postavila 3 vojne oddelke, prvega v Erdeljskem, drugega v Slavoniji in tretjega v Dalmaciji; drugi je baje namenjen marširati v Bosnijo brž, ko padne Plevna. — Rusija zbira rezervno vojno okoli Bukurešta, 250 bataljonov je že na potu tje; ob enem se je razpisalo novo posojilo za vojsko. — Na pruskem Nemškem preganjajo tudi usmiljene sestre tako, da se te selijo v Ameriko. — Prejšnja saksonska kraljica je umrla. — Francoske republike predsednik je sklenil novo izbrane poslance zopet razgnati, če mu bodo dalje kljubovali. — Italijani se orožajo tudi na morju. — V Španiji se je bati